YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA YER ALAN YAZI DERSİ İÇİN HAZIRLANAN DERS PROGRAMI ve ETKİLEŞİMLİ CD'NİN UZMAN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ*

Yeşim ERMİŞ[1], Ayşe OKUR[2]

ÖZ

Bu araştırmanın temel amacı; Yükseköğretim Kurumlarında Yer Alan Yazı Dersi İçin örnek bir Ders Programı ile beraber hazırlanan Etkileşimli (İnteraktif) CD'nin yazı dersine giren alan uzmanları tarafından değerlendirilmesidir. Araştırmanın amacı doğrultusunda yerli ve yabancı literatür kaynaklar taranarak örnek bir ders programı oluşturulmuştur. Hazırlanan ders programın da öğrencinin yapacağı projeler belirlenmiş, aşamalar halinde Etkileşimli CD içerisine yerleştirilerek öğretim elemanlarının görüşüne sunulmuştur. Çalışma Nitel araştırma tekniklerine uygun olarak yapılmış, verilerin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, 15 kişi eğitim fakültesi, 15 kişi güzel sanatlar fakültelerinde çalışan alan uzmanlarından oluşan ve yazı dersine katıldıklarını beyan eden 30 öğretim elemanı olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte araştırmanın alt amaçları doğrultusunda Yazı Dersi ile ilgili olarak örnek bir etkileşimli (interaktif) eğitim CD'si hazırlanmıştır. Çalışma sonucunda; Öğretim elemanları hazırlanan eğitim programı ve etkileşimli CD'nin eğitim açısından yazı dersine fayda sağladığını, hedef kazanımlarına ve öğrenci düzeyine uygun olduğunu, disiplinler arası çalışma imkânı ve çok yönlü düşünme becerisi kazandırdığını belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Yazı Dersi, Etkileşimli CD, İnteraktif Eğitim, Ders Programı

---

* Bu çalışma Yeşim Ermiş'in "Yükseköğretim Kurumlarında Yer Alan Yazi Dersi İçin Etkileşimli Cd İle Hazırlanmış Model Önerisi" isimli Yüksek Lisans Tezinden üretilmiştir.

[1], Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Konya E-Posta: yesimm.ermis(at)hotmail.com

[2] Yard.Doç.Dr., Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Konya E-Posta: aysokr(at)hotmail.com

EVALUATION OF THE CURRICULUM PREPARED FOR THE WRITING CLASS IN THE HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS AND THE INTERACTIVE CD ACCORDING TO EXPERT OPINIONS

ABSTRACT

The main objective of this research; Higher Education Institutions for the course Writing Contained a sample Syllabus prepared together with Interactive (Interactive) entering the CD writing course is evaluated by domain experts.The main objective of this research; Higher Education Institutions for the course Writing Contained a sample Syllabus prepared together with interactive , enter the CD writing course is re-evaluated by domain experts.Class schedule is prepared to do the student's projects, in stages by placing the interactive CD is presented in the opinion of the academic staff.Study were made in accordance with qualitative research techniques in the collection of the data has been used semi-structured interview form. The study group was composed of 15 teaching faculty members, 15 field specialists working in faculties of fine arts and 30 teaching staff members declaring their participation in writing lesson. The research working group, 15 people, Faculty of education, Faculty of fine arts 15 running field experts and articles in class declared as 30 faculty members who participated in the.However, in the direction of the sub-objectives of the research, a sample interactive CD was prepared in relation to the writing course.As a result of working; Faculty of education training program and interactive CD provides benefits in terms of writing lesson, according to the level of target achievement and student, interdisciplinary working and versatile ability to think it's given.

Keywords: Calligraphy Lesson, Interactive CD, Interactive Education, Educational Program

Ermiş, Yeşim. Ve Okur, Ayşe. "Yükseköğretim Kurumlarinda Yer Alan Yazi Dersi İçin Hazirlanan Ders Programi ve Etkileşimli Cd'nin Uzman Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi". *idil* 6.31 (2017): 1125-1149.

Ermiş Y. ve Okur A. (2017). "Yükseköğretim Kurumlarında Yer Alan Yazi Dersi Için Hazirlanan Ders Programi ve Etkileşimli Cd'nin Uzman Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi" *idil* 6.(31), s. 1125-1149.

GİRİŞ

Yirmi bin yıl öncesinde, Lascaux'da, insanoğlunun ilk resimleri yapılmıştır. İnsanlık tarihinin en ilginç öykülerinden biri olan, yazının serüveni böylece başlamıştır. Milattan önce bile resimler göstergeler ve tasvirler aracılığı ile mesaj iletmenin birçok yolu keşfedilmiştir. Fakat yazının yalnızca kendisi kullananların düşündükleri ve hissettikleri ya da ifade etmek istedikleri her şeyi somut bir hale getirip belirledikleri simgeler bütünü oluşturulabildikten sonra meydana gelmiştir. Yazının günümüze gelişi uzun, yavaş, karmaşık bir süreç şeklinde gelişmiştir (Georges, 2010: 11-12).

Yazı; iletişim sürecinde etkin olarak kullandığımız önemli bir unsurdur. Pek çok simge, şekil ve işaretlerde davranışlarımıza yön vermekle beraber mesaj alış verişi ve karar verme sürecinde de önemli aynı zaman da kalıcı etkiye sahiptir (Uçar, 2004: 21).

Bilginin ve onun görünür şeklinin temsili olan yazıya verilen önem tarih boyunca artmış ve bilginin koruyucusu olan yazı ve elyazması eserler, fermanlar, duyurular gibi yazılı ürünler gündelik yaşamın gereksinimlerinin dışında bir sanat unsuru haline getirilmiştir. Yazma eserlerde gördüğümüz, harflerin sanatsal biçimde ele alınması ile oluşan Batı Sanatında; Yunanca güzel anlamındaki 'kallos' ve çizgi anlamındaki graph'tan 'kalligrafi'(calligraphy) ve Doğu İslam sanatın da 'Hüsn-ü Hat' yani her ikisinde de güzel yazı anlamı taşımaktadır. Kaligrafi ya da hat sanatında harf elle üretilir, tenseldir ve aynı zamanda sanatçıya has yani özneldir. Yazı tamamen hattatın, zanaatkâr, kalligrafist, ya da katip diye adlandırdığımız yazı ustalarının tecrübe ve hünerleri ile şekillenerek sanat eserine dönüşmektedir (Sarıkavak, 2009: 4). Kaligrafi, insanların sadece iletişiminin değil, estetik beğenisinin görsel sanatlarla birleştirilip ortaya konulduğu bir tekniktir. Gündelik yaşamda da kullandığımız yazı üzerinde sanatçılar tarafından yapılan tarz ve biçim değişiklikleri ile oluşan güzel yazı zamanla insanlarda güzel yazı yazma becerisini kazanma ihtiyacına dönmüştür (Artut ve Demir, 2009: 87). Kaligrafi sanatı dünyanın hiçbir yerinde, estetik bir dışavurum aracı olarak Çin'deki akıcı üsluba erişememiştir. Yazıyı oluşturan hatlar stilize edilmiş ve sadeleştirilmiştir (Becer, 2011: 88).

El yazması kitaplar İslam ve İbrani kültürleri için ayrı bir öneme sahiptir. Müslümanlığın kutsal kitabı "Kur'an-ı Kerim"de kullanılan kalligrafi, İslam sanatının dallarından olan Hat sanatını oluşturmuştur (Uçar, 2004: 91). Hüsnü Hat sanatının bu kadar gelişmesinin nedenlerinden biri de İslam'da imgenin yasaklanması sebebiyle İslam'ın kelimelere dayalı bir din olması ve kutsal kitabın sözlerinin oldukça seçkin bir yere sahip olması olarak açıklanabilmektedir (Leaman, 2010: 16-17).

Yazı bir anlayışa göre tek bir kaynaktan bir yerde aynı zamanda çıkmıştır, bir başka anlayışa göre ise yaklaşık ama ayrı zamanlarda ve farklı kültür bölgelerinde farklı şekillerde ortaya çıkmıştır. Mezopotamya kültür bölgesinde çamur ve kil tabletler, Mısır kültür bölgesinde kullanılan papirüs, Çin kültür bölgesin de ise tahta yüzeyler yazının kalıcılığını sağlayarak günümüze taşıyan ilk yazma yüzeyleri olmuştur. Avrupa kıtasında ise mermer yüzeyler, vazolar dışında papirüsün kolay elde edilememesi nedeniyle insanlar hayvanların iç organlarının derilerinden işlenerek elde edilen "parşömen" isimli farklı ve yeni yüzeyler geliştirmişlerdir (Sarıkavak, 2009: 3) Parşömen için kullanılan "pergamena" sözcüğü diğer yazı araçlarına istinaden geç karşımıza çıkmaktadır; sözcüğe ilk kez İmparator Diocletianus'un İ.Ö 301 yılında fiyatlarla ilgili olarak çıkardığı ferman da rastlanmaktadır. "Pergamena" sözcüğünün kökeni Pergamon bugünkü Bergama kentidir (Blanck, 2000: 73). Parşömen eğer keşfedilmemiş olsaydı yüce tezhip sanatı böyle bir başarıyı asla elde edemeyeceği düşünülmektedir. Roma "kodeksleri" gibi birbirine bağlanan parşömen kağıtları, kullanımı zor olan papirüsün yerini alır ve kitabın doğuşunu sağlamış olmaktadır (Georges, 2010: 80-81). Mezopotamya da yazı gelişirken dünyanın diğer bir ucun da ise yaklaşık bundan iki bin yıl önce de Çinliler şuanda kullandıkları yazıyı bulmuşlardır (Georges, 2010: 45). İnsanlık tarihinde yazıdan sonraki en önemli ikinci buluş olan baskı tekniğinin de sahibi Çinlilerdir. Çin'in geleneksel sanatlarından olan mühür oymacılığı, baskı tekniklerinin bulunmasında önemli rol üstlenmiştir. (Becer, 2011: 89).Tahta kalıp baskının ve kâğıt yapımının da Doğu'dan Avrupa 'ya geçişi tesadüf eseri on üçüncü ve on dördüncü yüzyıllara rastlar. Bunun bir sonucu olarak daha hızlı üretim yöntemleri aranmaya başlanmıştır. Çoğu tarihi kanıt Johannes Gutenberg isimli Alman mucidin tekrar kullanılabilir, dayanıklı ve son derece belirgin metal harfler ve bunlar görüntüsünün dikkate değer bir hızda kâğıda aktarılmasından oluşan bir sistemi yaratmak için birçok farklı teknolojiyi uyarlamasından bahsetmektedir. Gutenberg'in ilk projesi hareketli parçalar ile yazılmış bir İncil olan "Mazharın İncili" 1455 yılında basılmıştır. Baskı teknolojisinin daha sonraki gelişimi etkileyici tasarım fikirlerinin keşfedilmesini teşvik etmiş ve sonraki birkaç yüzyıl boyunca matbaacılar yeni yaklaşımlara imza atmışlardır (Samara, 2006: 4).

İşaret; taşıdığı işlevi doğrudan yerine getirmektedir. Yazılı ya da görsel bir dilin parçası olabilmektedir. İşaretler, bize ana dair anlam taşıyan mesaj iletmektedirler. Simgeler ise bir düşünceyi temsil eden görsel bir imge ya da evrensel bir gerçeğin derin anlamlar içeren göstergesidir. En başından beri simgeler evren, doğurganlık, ölüm ve yenileme ile bağdaştırılmış fakat psikanaliz teorisinin ortaya çıkışı ile beraber düşünce ve nesnelerin ruh ve psikolojik ihtiyaçlar bakımından incelenmesini sağlamıştır. Nerde yaşarsak yaşayalım, simgelerle kuşatılmışızdır (Wilkinson, 2001: 7-9).

Pek çok çağdaş filozofa göre mitoloji, sanat, dil ve din olgularının tamamı sembollerden meydana gelmiştir. Sembol, muhteviyatı ve anlamı ortaya koyan karmaşık yapısı gereği çift yönlü bir yapıya sahiptir. Anlatılmak istenen ile anlatılan arasında bir süreç olma yönüyle de tek anlamı değil çoğu kez pek çok anlamı içermektedir(Alp, 2009: 1).

Sembol (simge) kelimesi bir kavramı temsil eden somut bir şekil, bir nesne, bir söz ya da bir hareket olarak tanımlayabiliriz. Bir başka yaklaşıma göre semboller "evrenselleşmiş sessiz bir dildir''. Semboller kullanılarak yapılan iletişim; diğer doğrudan iletişim biçimlerine göre daha farklı ve daha derin algılama seviyesine hitap etmektedir. Sembol görülmeyen bir gerçekliğin görülebilir işaretidir kısacası bütün olası düşünceler dünyasının özetidir. Yaygın ve etkin iletişimi hedefleyen işaretlerin aksine semboller daha kapalı, izleyenin bilgi, kültür tecrübe ve algı gücüne göre biçimlenir (Uçar, 2004: 24-25).

Fenikelilerin M.Ö. 1500'ler de yaptıkları tam bir devrimdi. O zamana kadarki tüm örneklerden farklı olarak Fenikeliler, kavramları resimselleştirerek bunlardan yazı oluşturmak yerinde, seslere işaretler yaratıp bunların dizinleri ile sözcükleri yazarak imlemeye başladılar. Bu gelişme o zamana kadar ayrı bir sınıfın egemenliğinde olan yazma eylemini, tüm insanlığın ortak hizmetine sunma adına en önemli gelişme ve insanlığın en önemli buluşlarından biri haline getirmiştir (Uçar, 2004: 97). Fenikelilerin bulduğu bu ilk alfabe Roma alfabesinin de temelini oluşturur. Böylelikle yazı soldan sağa doğru yazılan modern alfabeye dönüşebilmiştir. Ancak bu alfabe ünlü harfler içermez. Romalılar, Yunan alfabesindeki harfleri değiştirerek 26 harflik Latin Alfabesini meydana getirmişlerdir. İbrani yazısı ve Arapça da Fenike'den türemiştir (Georges, 2001: 54-55).

Alfabemizi oluşturan harfler, orijinal olarak gerçek hayatı temsil eden ve piktogramik çizimler olarak değerlendirilen Eski Mısır hiyerogliflerinden yola çıkarak günümüze kadar gelmiştir (Samara, 2004: 15).

İşaretler, sembol ve piktogramlar ve alfabenin bulunuşu matbaanın keşfi ve yazının var olan öneminin artması ile beraber yazı günlük yaşam alanımızın her alanına hakim olmuştur. Grafik tasarım, grafiti, heykel ,mimari, enstalasyon, resim gibi sanatın bütün dallarında yazı sadece iletişimin değil estetik unsurun bir parçası haline gelmiştir.

İlk defa 1922 yılında tasarımcı William Addison Dwiggins tarafından kullanılan grafik sanat terimi ise görsel sanatların uygulamalı ve pratik kullanımını

tanımlamıştır. Grafik tasarım; aynı zamanda, metin ve görselin etkili biçimde birleştirilmesiyle imgelerin, fikirlerin ve mesajların görselleştirilerek iletilmesini sağlayan işlem basamaklarıdır. Grafik tasarım tipografi, mizanpaj ve illüstrasyon gibi farklı disiplinleri bünyesinde toplamaktadır ve günümüzde hareketli grafikler, animasyon, web tasarımı, ambalaj, yönlendirme işareti, reklam, afiş, logo, dergi ve kitap dahil pek çok farklı alanda tatbik edilmektedir (Wigan, 2012: 110).

Tipografi; iletişimin yoğun bir görsel biçimidir. Bu görünür dil iletişimi; tarihin kronolojik olarak dört zaman dilimindeki insanların yaşantıları, bilgi ve düşünceleri hakkında bilgilendirme işlevi görmektedir. Bu tarihi evrimleşme sürecinde dünya olayları, dönemin mimari gelişimi ve sanat tarihindeki gelişmeleri gösterir. İlk zaman çizelgesi ile beraber tipografinin gelişimi de daha eskiye dayanır. Beş bin yıl önce yazının icadı ile başlar (Carter vd, 2007: 1). Bir çok illüstratör; çalışmalarına harf karakterleri eklemek isteyen tasarımcılarla ortaklaşa bir yapımın içinde yer almak ister. Bugün geldiğimiz zaman diliminde, tipografi ve karakter dizaynı, yazılımlar ve bilgisayarlar aracılığıyla illüstratörler tarafından meydana getirilebilmektedir. Tipografi, tasarımla birlikte harf karakterlerinin seçimi ve kurgusuyla mesaj ileten, sürekli olarak gelişmelere açık bir disiplin biçimi haline gelmiştir (Wigan, 2012: 246).

Kavramsal Sanatın önde gelen isimlerinden biri olan Joseph Kosuth 1960'lardan beri dili çalışmalarının odağına alarak sanatıyla bütünleştirmeye çalışmıştır. Son zamanlardaki çalışmalarında biçimsel sorunlarının yerini anlam yaratma çabası eklenmiştir. Kavramsal sanatın amacı; düşünceleri nesnelerden bağımsız olarak sunmak için stratejiler geliştirmektir. Bu amaçla sanatçı; dili anlam yaratma işlevi gören bir model olarak benimsemiştir. J.Kosuth başlarda sözlüklerden aldığı terimleri analiz etmeye başlamış ve sosyal yapılarını şeffaflaştırmaya çalışmıştır. Sanatçını görselleştirdiği bu dil, izleyici ile bir bağ kurarak izleyicinin toplumsal ve tarihi bağlamlar arasında ilişkiler arasında anlam aramasına yönlendirir. Sanatçının çıktığı bu izlenimde felsefeci Freud'un psikanaliz kuramlarına atıflar dikkat çekmektedir (Öztürk, 2007: 45-46).

Graffito; İtalyanca kökenli bir kelime Eski Roma, Yunan, Mısır medeniyetlerinde anıtların duvarlarına veya çizilen genellikle hiciv ve karikatür niteliği taşıyan yazı ya da resimlere verilen isimdir. Resim çizmek, iz bırakmak, karalamak ile verilen mesaj anlamını da taşır. Eski Mısır'da yolculuk esnasında, geçilen yerlerin duvarlarına iz bırakılmıştır. Bir başka örneği de Vikingler'de görülmüştür. Vikingler, İstanbul şehrine geldiklerin de Ayasofya'nın galeri korkuluklarına grafitiler kazımışlardır. Böylelikle biz grafiti örneklerini inceleyecek olursak çok eskiye gitmemiz gerekecektir (Güneş: 2008: 6).

Günlük yaşam da kullandığımız yazılar üzerinde sanatçıların yaptığı üslup ve biçim değişiklikleri güzel yazının doğmasına neden olmuştur. Yazı yalnızca iletişim aracı değil, duygu ve düşüncelerin ifade biçimidir. Yazı öğretimi, hem geleceğe yönelik bildirimin simgesel hali hem de bedensel şemaya bağlı derin bir ifade şeklidir. Yazı sadece bir öğretim yöntemi değil; öğrencinin kişisel tarzını, üstün estetik beğenisini geliştiren, kişiliğinin olgunluk derecesine etki eden bir sanat biçimidir. Yazı dersi ilk başlarda önemsiz ve sıkıcı bir ders gibi görünebilir öğrencinin gözünde ancak yazının geçmişten bugüne bir iletişim aracı olduğuna, güzel yazı yazmanın toplumdaki ayrıcalıklı önemine değinilerek gündelik yaşam da mektup, davetiye, özel günlere yönelik tasarımların uygulanmasında yazının kullanımı ile ilgili bilgiler öğrencilere aktarılmalıdır (Artut ve Demir, 2009: 18-19).

Bu çalışmada Yazı dersinin günümüz sanatının geldiği nokta hedef alınarak yenilenip, dersin disiplinler arası bağlamda yenilikleri takip etmesinin gerekliliği üzerinde durularak, geçmiş kültürlerin kaligrafi, hat ve tezhip sanatı hakkında öğrenciye bilgi verilmesi, bu alanda çalışmalar yapılarak öğrencinin geçmiş ve gelecek arasında sentez kurup çalışmalar yapabilmesi hedeflenmektedir. Bu hedef doğrultusunda yerli ve yabancı literatür kaynakları araştırılıp örnek bir ders planı oluşturulmuştur. Bu planda hedef, kazanım ve haftalık ders süreci belirlenmiştir. Yazı dersi tarihten günümüze görsel iletişimin ve resmin konusu olmuş ve bunlar aynı zamanda güzel sanatlar eğitimi alan öğrencilerin birinci sınıftan sonra görecekleri diğer atölye dersleri için de temel oluşturmaktadır. Bu nedenlerle araştırmamızın problem cümlesi "Yüksek Öğretim Kurumlarında yer alan yazı dersi için hazırlanan etkileşimli CD'nin uzman görüşüne göre değerlendirilmesi " olarak tespit edilmiştir.

Bu doğrultuda aşağıdaki Alt Problemlere cevap aranmıştır;
1- Yazı Dersi için hazırlanan ders programı önerisini değerlendirmeye yönelik Uzman görüşleri nelerdir?
2- Günümüz resim sanatında yazının öneminin kavratılmasına yönelik hazırlanan Etkileşimli Eğitim CD'si için Uzman görüşleri nelerdir?

Yapılan çalışmanın amacı yazı dersi içeriğinin, işlenişinin ve öğrenciler açısından çekiciliğinin artırılması düşüncesine dayalı olarak hazırlanmış olan interaktif CD programının uzman görüşüne sunularak değerlendirilmesidir.

Çalışmanın önemi; Yazı dersinin sanat olduğu algısı kavratılarak, onu en estetik şekilde sanat unsuru haline getirmek için çaba sarf etmek ve buna ek olarak öğrenciye yazının sanat ve tasarım alanında nasıl kullanıldığı ile ilgili bilgilendirmektir. Hazırlanan Yazı dersi örnek ders modeli; öğrenciye kendi öznel yazı karakterini oluşturacak adımları ve harflerin metaforunu göstermekte, ayrıca

resim ve diğer sanat dallarında kullanılan teknik-yöntemlerle hazırlanan etkileşimli CD ile öğrenciye yazı dersini kavratmak ve sanat eğitimi veren fakültelerin bu ders kapsamında ilgili yeterliliklerini yeniden gözden geçirme fırsatı sunmaktadır. Yazı dersi tarihten günümüze görsel iletişimin ve resmin konusu olmuş aynı zamanda güzel sanatlar eğitimi alan öğrencilerin birinci sınıftan sonra görecekleri diğer atölye dersleri için de temel oluşturmaktadır. Bu çerçevede; hazırlanan etkileşimli eğitim CD'si sayesinde yazı dersi üzerinde yeniden düşünme ve tartışma sağlama ayrıca dersin içeriğinin zenginleştirilmesine yönelik çalışmalarda yol gösterici olma ve yazı dersini teknoloji desteği ile daha etkin bir şekilde kavrayabilme becerisi ve ihtiyaç duydukları zaman tekrar edebilme şansı bulabileceklerdir. Bu araştırma Yazı Dersi Eğitimi konulu etkileşimli CD tasarımının, bireysel öğrenme aracı olarak bilgisayarların, öğretimde etkili kullanılabilirliğini göstermesi süreçlerine katkı sağlaması ve başarı seviyelerini üst sıralara taşıyabilmeleri açısından önemli olabileceği düşünülmektedir. Ayrıca bu çalışmanın ileride bu alanda yapılacak olan bilimsel çalışmalara katkıda bulunabileceğinin düşünülmesi açısında da önemlidir.

YÖNTEM

Araştırma Nitel araştırma tekniklerine uygun olarak yapılmış, verilerin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

Çalışma Grubu: Bu araştırmanın katılımcıları alanlarında uzman olan 30 öğretim elemanı ve öğretim üyesi olarak belirlenen Akademik Personelden oluşmuştur. Çalışma Grubunun 23'ü Erkek, 7 si Kadın 30 Akademik Personelden oluşmuştur. Ankete katılan uzmanlardan 15 kişi eğitim fakültesi, 15 kişi güzel sanatlar fakültelerinde çalışmakta olup yazı dersine katıldıklarını beyan etmişlerdir.

Veri Toplama Araçları: Araştırmacı interaktif eğitim CD'si konusu ile ilgili geniş kapsamlı yerli ve yabancı literatür taraması yapmıştır. 1 öğretim elemanı, 1 eğitim program geliştirme uzmanı, 2 eğitim teknolojisi uzmanı, 1 bilgisayar uzmanından oluşan bir uzman grup rehberliğinde hazırlıklarını sürdürmüştür. Öncelikle üzerinde çalışılacak konu ile ilgili hedef ve kazanımlar belirlenmiştir. Bu hedef kazanımlar doğrultusunda ders planı oluşturulmuştur. Bu ders planı çerçevesinde ders etkinlikleri, ana sayfa, CD kullanma yönergesi, ekran/ara yüz tasarımı ve konu kavrama sorularını içeren araştırmanın alt amaçları doğrultusunda Yazı Dersi ile ilgili olarak örnek bir etkileşimli (interaktif) eğitim CD'si hazırlanmıştır. İnteraktif CD'nin değerlendirilmesi amacı ile uzman grubun denetiminde bir ölçek hazırlanmıştır. Anket için soru havuzu oluşturulmuş olup, 1ölçme ve değerlendirme uzmanı ve 1 alan uzmanından görüş alınmıştır. Daha sonra anket 1 öğretim görevlisine uygulanmış hazırlanan sorulardan 5 tanesini geçerlilik-güvenirlilik değeri yeterli düzeyde olmadığı çıkarılmıştır. Hazırlanan ders modeli ve

etkileşimli CD ile ilgili birlikte öğretim elemanlarına 5'li likert ve açık uçlu sorulardan oluşan 27 soruluk anket uygulanmıştır.

Verilerin Analizi: Verilerin analizin de SPSS 16.0 (The Statistical Package Fort he Social Sciences) paket programı kullanılmıştır. Araştırmanın alt amaçlarına uygun olarak elde edilen veriler frekans dağılımına göre yüzde olarak (%) hesaplanarak tablolaştırılmış bulgular ortaya konarak, yorumlar yapılmıştır.

EK: 1 HAZIRLANAN DERS PLANI

Ek-Hazılanan Ders Planı **Ders Adı**	**Kodu**	**Yarıyılı**	**Haftalık Teorik + Uygulama Saati**	**Kredisi**	**AKTS**
Yazı	2+2	3	3		5

Ön koşul Dersleri	Yok
Dersin Dili	Türkçe
Dersin Amaçları	Yazının tarihsel gelişimi hakkında bilgi edinir. Farklı uçlar kullanarak yazı yazabilir. Yazıyı estetik boyutta plastik sanatlara taşıyabilr. Font tasarımı yapabilir .Resimlerinde yazı, kaligrafi ve tipografi öğelerini kullanabilir.
Dersin Öğrenme Çıktıları	1.Farklı uçlarla gördüğü yazıyı analiz edip yazabilir. 2.Resimlerinde yazıyı kullanabilme 3.Kaligrafi çalışmaları yapabilme 4.Yazının güncel gelişimini takip edebilme.
Dersin İçeriği	Temel Yazı kurallarını-harf yapılarını öğrenme-öznel font tasarımı yapabilme-Plastik sanatlarda yazı kullanabilme-Güncel sanat akımlarının içerisinde yazının yerini kavrama
Derğerlendirme Sistemi	Vize Sınavı: % 40 Final Sınavı: % 60

KAYNAKLAR

Yardımcı Kaynaklar	ARTUT K. ve DEMİR H(.2009)Güzel Yazı Teknikleri ve Öğretimi: Ankara, AnıYayıncılık. SARIKAVAK,NamıkKemal.(2009)ÇağdaşTipografininTemelleri(2.Basım).Ankara :Seçkin Yayıncılık HARRİS Davıd (1995) The Art of CalligraphyLondon:Dorling Kindersley Limited, SAMARA T.(2006).Type Style Finder ,United Stated of America Rockport Publishers Massachusettss

HAFTALIK DERS PLANI

Hafta	Konular	Ön Çalışmalar
1	Yazının tarihi. Kaligrafik yazı ve hat sanatı ile ilgili örneklerin incelenmesi.	Derste işlenecek konularla ilgili kaynakların gösterilmesi ve incelenmesi
2	Tablalı uçla temel harfler, Kesik uçla temel harfler	
3	Farklı yazı uç ve kalemleri ile çalışma	
4	Farklı yazı uç ve kalemleri ile çalışma	
5	Kaligrafik Çalışma 01	
6	devam	
7	Ara Sınav	
8	Tipografi Çalışması 02	
9	devam	
10	Stencil (Şablon Baskı) yazı ve kolaj çalışması 03	
11	devam	
12	Yazı ile Tasarım	
13	devam	
14	Final	

AKTS / ÇALIŞMA SAATİ TABLOSU

Faaliyetler	Hafta Sayısı	Süre (Saat)	Çalışma Saati
Dersin Süresi (Hafta sayısı x Haftalık Toplam Ders Saati)	14	4	56
Ders Dışı Çalışma Saati (Hazırlık Çalışması, Tekrar)	12	6	72
Ödevler, sunumlar, internet çalışmaları	2	4	8
Vize Sınavı	1	2	2
Final Sınavı	1	2	2
Toplam Çalışma Saati			140
Toplam Çalışma Saati / 30			4,6
Dersin AKTS Kredisi			5

Sekil-1. İnteraktif CD'nin giriş görüntüsü

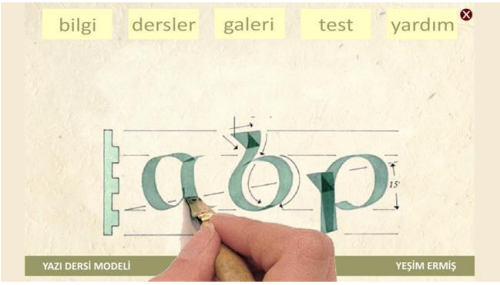

Sekil-2.Etkileşimli (İnteraktif) CD Giriş

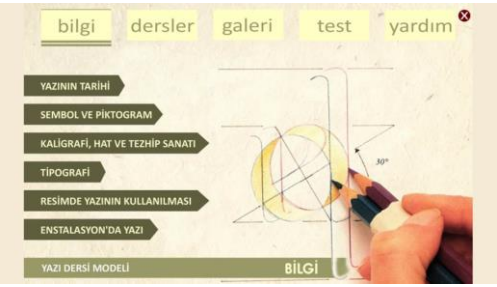

Şekil-3 İnteraktif CD Konu Anlatımı

Şekil-4. İnteraktif CD Yazı Dersi Modeli

Şekil-5 CD Kaligrafik Çalışma Dersi Video

Şekil-6.CD Şablon Tipografik Tasarım Dersi Video

Şekil-7. CD Yazı ile Tasarım Dersi Video

Şekil-8.CD Resim Örnekleri İçeren Galeri

BULGULAR VE YORUMLAR

1-Yazı dersi için hazırlanan ders programını değerlendirmeye yönelik uzman görüşleri

Tablo.1.1.Yazı dersi programının hedef ve kazanımları ile ilgili öğretim elemanlarının görüşleri

	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Emin Değilim		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1.Yazı Dersi Programı Genel Hedefi Anlaşılır bir şekilde sunulmuş mudur?	15	**50**	13	44	2	6	-	-	-	-	30	100
2-Yazı Dersi Programının Hedeflenen Sonuca Ulaşma Katkısı Yeterli midir?	11	37	14	**47**	5	16	-	-	-	-	30	100
3-Hazırlanan Yazı Dersi Programı amaçları dersin içeriğine uygun mudur?	16	**53**	10	33	4	14	-	-	-	-	30	100

Tablo.1.1' de yazı dersi için hazırlanan programının hedef kazanımlarının değerlendirmesinde "Yazı dersi programı genel hedefi anlaşılır bir şekilde sunulmuş mudur?" sorusuna öğretim elemanlarının % 50'si kesinlikle katılıyorum, %44'ü katılıyorum, %6'sı ise emin değilim cevabı vermiştir. Öğretim elemanlarının çoğunluğu yazı dersi modelinin hedef ve kazanımlarının öğrenciye anlaşılır bir şekilde sunulduğunu belirtmişlerdir. "Yazı dersi programı hedeflenen sonuca ulaşma katkısı yeterli midir?" sorusuna ise öğretim elemanlarının % 37'si kesinlikle katılıyorum, % 47'si ise katılıyorum, %16'sı ise emin değilim cevabı vermiştir. Bu sonuca göre öğretim elemanlarının çoğunluğu yazı dersi programı hedeflenen sonuca ulaşma katkısının yeterli olduğu görüşündedir. "Hazırlanan yazı dersi programının amaçları dersin içeriğine uygun mudur?" sorusuna öğretim elemanlarının %53'sü kesinlikle katılıyorum, % 33'ü katılıyorum, % 14'ü emin değilim cevabı vermiştir. Öğretim elemanlarının çoğunluğu hazırlanan yazı dersi programı hedef kazanımlarının dersin tanımına uygun olduğunu belirtmişlerdir. Bu bağlamda hazırlanan program öğrenci başarısına olumu etkide bulunabileceği söylenebilir.

Tablo.1.2.Yazı dersi programının içeriği ile ilgili öğretim elemanlarının görüşlerini gösteren tablo

	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Emin Değilim		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Toplam	
	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1-Hazırlanan ders akışı öğrencinin düzeyine uygun mudur?	18	**60**	11	37	-	-	1	3	-	-	30	100
2-Ders akışı içerisinde öğrencilere uygulatılacak çalışmalar basitten karmaşığa ilkesi doğrultusunda zorluk derecesi ayarlanmış mıdır?	19	63	7	24	3	10	1	3	-	-	30	100
3-Konu anlatımları anlaşılır biçimde ayarlanmış mıdır?	16	**53**	12	41	1	3	1	3	-	-	30	100
4-Konu anlatımında konu bütünlüğü var mıdır?	13	43	17	**57**	-	-	-	-	-	-	30	100
5-Hazırlanan ders planı sizce dersin içeriğine uygun mudur?	13	44	15	**50**	2	6	-	-	-	-	30	100
6-Ders planı içerisinde önerilen yardımcı kaynaklar yeterli midir?	13	44	15	**50**	2	6	-	-	-	-	30	100
7- -Ders planı görsellerle desteklenişi yeterli midir?	11	37	15	**50**	3	10	1	3	-	-	30	100

Tablo.1.2. incelendiğinde "Hazırlanan ders akışı öğrencinin düzeyine uygun mudur?" sorusuna öğretim elemanlarının % 60'ı kesinlikle katılıyorum, % 37'si katılıyorum, % 3'ü ise katılmıyorum cevabı vermiştir. Bu sonuca göre hazırlanan dersler, etkinlikler, projeler lisans seviyesine uygundur. "Ders akışı içerisinde öğrencilere uygulatılacak çalışmalar basitten karmaşığa ilkesi doğrultusunda zorluk derecesi ayarlanmış mıdır?" sorusuna ise öğretim elemanlarının % 63'ü kesinlikle

katılıyorum, % 24'ü katılıyorum, % 10'u emin değilim, % 3'ü ise katılmıyorum cevabı vermiştir. Öğretim elemanlarının çoğunluğu hazırlanan etkinliklerin zorluk derecesinin öğrenci seviyesine uygun olduğunu belirtmişlerdir. "Konu anlatımları anlaşılır biçimde ayarlanmış mıdır?" sorusuna öğretim elemanlarının % 53'ü kesinlikle katılıyorum, % 41'i katılıyorum, % 3'ü emin değilim, % 3'ü ise katılmıyorum yanıtı vermiştir. Öğretim elemanlarının çoğunluğu konu anlatımlarının anlaşılır biçimde aktarıldığını ifade etmişlerdir. "Konu anlatımında konu bütünlüğü var mıdır?" sorusuna öğretim elemanlarının % 57'si katılıyorum, % 43'ü kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Bu sonuca bakarak konu anlatımlarında bütünlük olduğunu söylenebilir. "Hazırlanan ders planı sizce dersin içeriğine uygun mudur?" sorusuna öğretim elemanlarının % 44'ü kesinlikle katılıyorum, % 50'si katılıyorum, % 6'sı ise emin değilim yanıtı vermiştir. "Ders planı içerisinde önerilen yardımcı kaynaklar yeterli midir?" sorusuna öğretim elemanlarının % 44'ü kesinlikle katılıyorum, % 50'si katılıyorum, % 6'sı ise emin değilim yanıtı vermiştir." Öğretim elemanlarının çoğunluğu önerilen yardımcı kaynakların yeterli bulmuştur. Programın görsellerle desteklenişi yeterli midir?" sorusuna öğretim elemanlarının % 37'si kesinlikle katılıyorum, % 50'si katılıyorum, % 10'u emin değilim, % 3'ü ise katılmıyorum cevabı vermiştir. Yukardaki verilerden hareketle Öğretim elemanlarının büyük çoğunluğu hazırlanan programın görseller yönünden yeterli düzeyde olduğu görüşündedirler.

Tablo.1.3.Yazı dersine verilen önemin yeterliliği hakkında öğretim elemanlarının görüşlerini gösteren tablo

		f	%
Yazı dersine verilen önemi yeterli buluyor musunuz?	**Evet**	-	-
	Hayır	30	100
	Toplam	30	100

Tablo.1.3. incelendiğinde "yazı dersine verilen önemi yeterli buluyor musunuz?" sorusuna öğretim elemanlarının % 100' ü hayır cevabı vermiştir. Bu sonuca bağlı olarak yazı dersinin genel olarak öneminin yeterince vurgulanmadığı ve gereken önemin verilmediği şeklinde değerlendirilir.

Tablo.1.4.Yazı dersinin haftalık ders saati yeterliliği hakkında öğretim elemanlarının görüşlerini gösteren tablo

		f	%
Haftalık ders saati hedeflenen kazanımları sağlamak için yeterli midir?	**Evet**	10	34
	Hayır	20	66
	Toplam	30	100

Tablo.1.4'e baktığımızda "Haftalık ders saati hedeflenen kazanımları sağlamak için yeterli midir?" sorusuna öğretim elemanlarının % 34'ü evet, % 66'ı hayır cevabı vermiştir. Bu sonuca göre; öğretim elemanları haftalık ders saatinin dersin kazanımları açısından yeterli olmadığını belirtmişlerdir.

Tablo.1.5.Yazı dersi için hazırlanan ders programı hakkında öğretim elemanlarının görüşlerini gösteren tablo

	Evet		**Hayır**		**Toplam**	
	f	%	f	%	F	%
1-Sizce bu önerilen ders planı derse verilen önem için uygun yeterlilikte midir?	24	80	6	20	30	100
2-Ders programı dersin hedef kazanımlarına uygun mudur?	28	93	2	7	30	100
3-Ders programı içerisinde yer alan dersin değerlendirmesi sistemi ölçme değerlendirmeye uygun mudur?	24	80	6	20	30	100
4- Yazı Dersi ders programı amaca uygun hazırlanmış mı?	30	100	-	-	30	100
5-Güncel sanatı takip ederek bu sorunlara ilişkin tasarımlar üretebilme becerisi kazanabilir mi?	27	90	3	10	30	100
6-Ders için kullanılan materyaller dersin içeriği ile örtüşmekte midir?	30	100	-	-	30	100

Tablo.1.5 incelendiğinde "Sizce bu önerilen ders programı derse verilen önem için uygun yeterlilikte midir?" sorusuna öğretim elemanlarının % 80'i evet, % 20'si hayır cevabı vermiştir. "Ders programı ; dersin hedef kazanımlarına uygun mudur?" sorusuna öğretim elemanlarının % 93'ü evet, % 7'si hayır cevabı vermiştir.

"Ders programı içerisinde yer alan dersin değerlendirmesi sistemi ölçme değerlendirmeye uygun mudur?" sorusuna öğretim elemanlarının % 80'si evet, % 20'si hayır cevabı vermiştir. "Yazı Dersi ders programı amaca uygun hazırlanmış mı?" sorusuna öğretim elemanlarının % 100'ü evet yanıtı vermiştir. "Güncel sanatı takip ederek bu sorunlara ilişkin tasarımlar üretebilme becerisi kazanabilir mi?" sorusuna öğretim elemanlarının % 90'ı evet, %10'u hayır yanıtı vermiştir. "Ders için kullanılan materyaller dersin içeriği ile örtüşmekte midir?" sorusuna öğretim elemanlarının % 100'ü evet yanıtı vermiştir. Bu sonuçlara bakarak; ders planı derse verilen önem için uygun yeterlilikte, dersin hedef kazanımlarına uygun, değerlendirme sistemi ölçme değerlendirmeye uygun, dersin geneli güncel sanatı takip ederek bu sorunlara ilişkin tasarımlar üretebilme becerisi kazandırabilir nitelikte ve ders için kullanılan materyaller dersin içeriği ile örtüşmekte olduğu sonucuna varabiliriz**.**

Tablo 1.6.Hazırlanan Yazı dersi programı içerisinde öğrenciye yaptırılan çalışmalar hakkında öğretim elemanlarının görüşlerini gösteren tablo

	Evet		**Hayır**		**Toplam**	
	f	%	f	%	f	%
1-Yazı Dersi Programında yaptırılan etkinlikler öğrenci düzeyine uygun mudur?	25	83	5	17	30	100
2-Yazı Dersi Programında yaptırılan etkinlikler dersin içeriği ile örtüşmekte midir?	28	93	2	7	30	100
3- Yazı Dersi Programında yaptırılan etkinlikler dersin kazanımlarına uygun mudur?	30	100	-	-	30	100

Tablo 1.6'da "Yazı Dersi Örnek Programında yaptırılan etkinlikler öğrenci düzeyine uygun mudur?" sorusuna öğretim elemanlarının %83'ü Evet, %17'si Hayır cevabını vermiştir." Yazı Dersi Programında yaptırılan etkinlikler dersin içeriği ile örtüşmekte midir?" sorusuna öğretim elemanlarının %93'ü Evet, %7'si Hayır cevabını vermiştir. "Yazı Dersi Programında yaptırılan etkinlikler dersin kazanımlarına uygun mudur?" sorusuna öğretim elemanlarının %100'ü Evet cevabını vermiştir.

2. Günümüz resim sanatında yazının öneminin kavratılmasına yönelik hazırlanan etkileşimli eğitim CD'si için öğretim elemanlarının görüşleri

Tablo 2.1.Yazı dersi konulu interaktif eğitim CD'sinde ara yüz (ana sayfa) tasarımı hakkında öğretim elemanlarının değerlendirmeleri

	Çok İyi		İyi		Orta		Zayıf		**Toplam**	
	f	%	F	%	f	%	f	%	f	%
Tasarım	15	50	10	33	4	13	1	3	30	100
Buton Tasarımı	11	37	15	50	4	13	-	-	30	100
Görsellerin Yerleşimi	15	50	12	40	2	7	1	3	30	100
Renk Seçimi	12	40	15	50	3	10	-	-	30	100
İntro (Giriş) Tasarımı	15	50	12	40	3	10	-	-	30	100
Tasarımın Tipografi İle Uygunluğu	15	50	15	50	-	-	-	-	30	100

Tablo 2.1 incelendiğinde yazı dersi konulu interaktif eğitim CD'sinde ara yüz tasarımı değerlendirmesinde öğretim elemanlarının %50'si çok iyi, %33'ü iyi, %13'ü orta ve % 3'ü zayıf olarak değerlendirmiştir. İnteraktif CD'nin buton tasarımında ise öğretim elemanlarının %37'si çok iyi, %50'si iyi, %13'ü orta olarak değerlendirmiş; görsellerin yerleşimini öğretim elemanlarının % 50'si çok iyi, %40'ı iyi, % 7'si orta, % 3'ü zayıf olarak değerlendirmiştir. İnteraktif eğitim CD'sinin renk seçiminde öğretim elemanlarının %40'ı çok iyi, % 50'si iyi, % 10'u orta olarak; intro (giriş) tasarımını öğretim elemanlarının %50'si çok iyi, % 40'ı iyi, %10'u orta olarak değerlendirmiştir. Tasarımın tipografi ile uygunluğunu öğretim elemanlarının % 50'si çok iyi, % 50 ise iyi olarak değerlendirmiştir. Bu sonuçlardan hareketle öğretim elemanları yazı dersi konulu interaktif eğitim CD'sinde ara yüz (ana sayfa) tasarımını, buton tasarımını, görsellerin yerleşimini, renk seçimini, intro tasarımını, tipografi ile uygunluğunu başarılı bulmuşlardır.

Tablo 2.2.Yazı dersi konulu interaktif eğitim CD'sinde içerik hakkında öğretim elemanlarının değerlendirmeleri

	Çok İyi		İyi		Orta		Zayıf		**Toplam**	
	f	%	F	%	f	%	f	%	f	%
Bütünlük	16	53	12	40	2	7	-	-	30	100
Aşamalılık	20	67	10	33	-		-	-	30	100
Değerlendirme	20	67	8	27	2	7	-	-	30	100
İçeriğin Doğruluğu ve Geçerliliği	17	57	10	33	3	10	-	-	30	100
İmla Kuralları	14	47	12	40	3	10	1	3	30	100

Tablo.2.2'de yazı dersi konulu interaktif eğitim CD'sinde içeriğin bütünlüğü hakkında öğretim elemanlarının % 53'ü çok iyi, % 40'ı iyi, % 7'si orta olarak değerlendirmiştir. Aşamalık hakkında öğretim elemanlarının % 67'si çok iyi, % 33'ü iyi olarak değerlendirmiştir. Yazı konulu interaktif eğitim CD' sinde yer alan soruların öğrencileri değerlendirmesi kapsamında öğretim elemanlarının % 67'si soruları çok iyi bulurken, % 27'si iyi, % 7'si ise orta yanıtı vermiştir. Hazırlanan eğitim CD'nin içeriğindeki teorik bilgilerin doğruluğu ve geçerliliği hakkında öğretim elemanlarının % 57'si çok iyi, % 33'ü iyi ve % 10'u ise orta olarak değerlendirmiştir. İçerikteki imla kurallarını öğretim elemanlarının % 47'si çok iyi, % 40'ı iyi, % 10'u orta ve % 3'ü zayıf olarak değerlendirmiştir. Sonuçlara baktığımızda yazı dersi konulu interaktif eğitim CD'sinde içeriğin bütünlüğü hakkında öğretim elemanları; aşamalık, konu kavrama sorularının öğrenciyi değerlendirmesinde, içerikteki bilgilerin, doğruluğu ve geçerliliği, son olarak içerikteki imla kurallarına uyum konusunda CD'yi başarılı bulmuşlardır.

Tablo 2.3.Yazı dersi konulu interaktif eğitim CD'sinde tipografi unsurları hakkında öğretim elemanlarının değerlendirmeleri

	Çok İyi		İyi		Orta		Zayıf		**Toplam**	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Font	17	57	9	30	4	13	-	-	30	100
Fontun Rengi	19	63	8	27	3	10	-	-	30	100
Punto Büyüklüğü	15	50	14	47	1	3	-	-	30	100
Okunurluluk	19	63	10	33	1	3	-	-	30	100
Satır arası Boşluklar	16	53	12	40	2	7	-	-	30	100
Satır Uzunluğu	16	53	11	37	3	10	-	-	30	100

Tablo 2.3.'de Yazı dersi konulu interaktif eğitim CD'sinde tipografi unsurlardan font hakkında öğretim elemanlarının %57'si çok iyi %30'u iyi ,%13'ü orta, olarak değerlendirmiştir. Fontun rengi hakkında öğretim elemanlarının %63'ü çok iyi,%27'si iyi, %10'u orta olarak değerlendirmiştir. Yazı dersi konulu interaktif eğitim CD'sinde tipografi unsurlardan Punto Büyüklüğü hakkında öğretim elemanlarının %50'si çok iyi, %47'si iyi ,%3'ü orta olarak değerlendirilmiştir. .Yazı

dersi konulu interaktif eğitim CD'sinin okunurluğu hakkında öğretim elemanlarının %63'ü çok iyi,%33'ü iyi, %3'ü orta olarak değerlendirilmiştir. .Yazı dersi konulu interaktif eğitim CD'sinde satır arası boşluklar hakkında öğretim elemanlarının %53'ü çok iyi, %40'ı iyi, %7' si orta olarak değerlendirilmiştir. Yazı dersi konulu interaktif eğitim CD'sinde satır uzunluğu hakkında öğretim elemanlarının %53'ü çok iyi, %37'si iyi, %10'u orta olarak değerlendirmiştir

Bu sonuçlara bakarak öğretim elemanları yazı dersi konulu interaktif eğitim CD'sinde tipografi unsurlardan font seçimini, fontun renginin genel tasarımla uyumunu, punto ölçüsünü, metnin okunurluğunu, metin içeresindeki satır arası boşlukları ve satır uzunluğunu uygun bulmuşlardır.

Tablo 2.4.Hazırlanan Etkileşimli CD ile ilgili olarak Öğretim Elemanlarının değerlendirmeleri

	Evet		**Hayır**		**Toplam**	
	f	%	f	%	f	%
1-Bu Etkileşimli CD; Öğrencinin kendi öznel bir font tasarımını oluşturma becerisini kazandırmak için yeterli olur mu?	22	73	8	27	30	100
2-Hazırlanan CD ile Sanat ve tasarımın farklı disiplinleri arasında ilişki kurabilme becerisine sahip olabilir mi?	30	100	-	-	30	100
3-Hazırlanan etkileşimli CD'nin içeriğinin yazı dersinin başarısı arttırmak için yeterli buluyor musunuz?	25	83	5	17	30	100

Tablo 2.4.'de Hazırlanan Etkileşimli CD ile ilgili olarak ;" Öğrencinin kendi öznel bir font tasarımını oluşturma becerisini kazandırmak için yeterli olur mu?" sorusuna öğretim elemanlarının %73'ü Evet, %27'si ise Hayır cevabı vermiştir. "Hazırlanan CD ile Sanat ve tasarımın farklı disiplinleri arasında ilişki kurabilme becerisine sahip olabilir mi?" sorusunu öğretim elemanlarının %100'ü evet olarak yanıtlamıştır. "Hazırlanan etkileşimli CD' nin içeriğinin yazı dersinin başarısı arttırmak için yeterli buluyor musunuz?" sorusunu öğretim elemanlarının % 83'i evet, % 17'si hayır cevabı vermiştir. Bu sonuçlara göre; yazı dersini hazırlanan etkileşimli CD ile öğrenen öğrenciler dönem sonunda kendi öznel font tasarımını oluşturma becerisi kazanabilecek, sanat ve tasarımın farklı alanlarında disiplinler arası çalışma yapabilecektir. Öğretim elemanlarının görüşüne göre hazırlanan etkileşimli CD yazı dersinin başarısını arttırmak için yeterlidir

Tablo 2.5.Hazırlanan Yazı Dersi Programı için Uzman Görüşlerini Belirten Tablo

Görüşler	f	%
Etkileşimli CD eğitim açısından yazı dersine fayda sağlamaktadır	22	73
Hedef kazanımlara uygundur	18	60
Öğrenci düzeyine uygundur	12	40
Oldukça başarılıdır	11	37
Disiplinler arası çalışma imkanı ve çok yönlü düşünme sağlar	6	20
Yazı Karakterleri artırılmalıdır	4	13
Öğrencilerin kendini geliştirip yaratıcılıklarını artırabilir	4	13
Eski ve yeni yöntemler beraber kullanılmalıdır	4	13
Yazı Dersinin güncellenmesine imkân sağlar	3	10
Görseller doğru kullanılmıştır	3	10
Güncel sanat akımlarını kapsamaktadır	3	10
Ders saatinin artırılması önerilmelidir	2	7

Tablo 2.5'te "Hazırlanan Yazı Programı için Görüşlerini Belirten Tablo'da açık uçlu sorulara öğretim elemanlarının % 73'ü "Etkileşimli CD eğitim açısından yazı dersine fayda sağlamaktadır." Görüşünü ifade ederken; öğretim elemanlarının %60 ı hazırlanan ders modelinin hedef kazanımlara uygun olduğunu ifade etmişlerdir. Öğretim elemanlarının % 40'ı yazı konulu interaktif(etkileşimli) eğitim CD'sini öğrenci düzeyine uygun bulmuşlardır. Öğretim elemanlarının %37'si yazı konulu interaktif(etkileşimli) eğitim CD'sini oldukça başarılı bulmuşlardır. Cevabını vermişlerdir. "Disiplinler arası çalışma imkânı ve çok yönlü düşünme sağlar." yanıtını öğretim elemanlarının % 20'si vermiştir. Bu sonuca göre hazırlanan eğitim modeli resim ile heykel, grafik tasarım gibi görsel sanatların farklı alanlarında çalışmayı olanaklı hale getirdiği söylenebilir. Öğretim elemanlarının % 13'ü ders modeli içerisinde yaptırılan etkinliklerde yazı karakterleri tasarımlarının arttırılması gerektiği belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarının %13'ü hazırlanan eğitim modelini ve interaktif CD'yi "öğrencilerin kendini geliştirip yaratıcılıklarını artırabilir" olarak değerlendirmişlerdir.

Öğretim elemanlarının %13'u hazırlanan eğitim proramı ve interaktif CD'yi "eski ve yeni yöntemler beraber kullanılmalıdır" olarak görüş belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarının %10'u hazırlanan eğitim modelini ve interaktif CD'yi Yazı Dersinin güncellenmesine imkan sağladığını belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarının %10'u hazırlanan eğitim modelini ve interaktif CD'de görsellerin doğru kullanıldığını

belirtmiştir. Öğretim elemanlarının %10'u hazırlanan eğitim modelini ve interaktif CD'nin güncel sanat akımlarını kapsadığı fikrine varmıştır. Öğretim elemanlarının %7'si hazırlanan eğitim modelini ve interaktif CD de belirtildiği gibi ders saatinin artırılması fikrini belirtmiştir.

Bu sonuca göre öğretim elemanları hazırlanan eğitim modeli ve interaktif CD ile ilgili görüşleri şu şekildedir; etkileşimli CD eğitim açısından yazı dersine fayda sağlamaktadır, hedef kazanımlara uygundur, öğrenci düzeyine uygundur, genel konsept başarılıdır, Disiplinler arası çalışma ve çok yönlü düşünme imkanı sağlamaktadır. Yazı dersi içeriğinde font çeşidini az bulmuşlar, font tasarımı çalışmasının arttırılması gerekliliği üzerinde durmuşlardır. Yazı dersinin içeriğinde eski ve yeni yöntemler bir arada kullanılması, güncel sanat konularından ve teknolojiden faydalanılması görüşünü ifade etmişlerdir.

SONUÇ ve TARTIŞMA

Yazı Dersi için hazırlanan ders programı için;

-Yazı dersi programı genel hedefi ders planı içerisinde anlaşılır ve açık bir şekilde sunulmuştur. Dersin amaçları; yazının tarihsel gelişimi hakkında bilgi edinir, farklı uçlar kullanarak yazı yazabilir, yazıyı estetik boyutta plastik sanatlara taşıyabilir, font tasarımı yapabilir, resimlerinde yazı, kaligrafi ve tipografi öğelerini kullanabilir olarak belirlemiştir. Öğretim elemanları hazırlanan bu amaçların dersin amacına uygun olarak hazırlandığını belirtmiştir.

-Öğretim elemanları yazı dersinin genel olarak öneminin yeterince vurgulanmadığı ve gereken önemin verilmediği ve haftalık ders saatinin dersin kazanımları açısından yeterli olmadığını belirtmişlerdir.

-Hazırlanan ders programı ile öğrencilerin güncel sanatı takip ederek bu sorunlara ilişkin tasarımlar üretebilme becerisi kazanabileceği sonucu ortaya çıkmıştır.

-Öğretim elemanları; hazırlanan yazı dersi programı hedef ve kazanımlarının öğrenciye anlaşılır bir şekilde sunulduğunu belirtmişlerdir. Programın hedeflenen sonuca katkısının yeterli olduğunu, ders programı içerisindeki hedef ve kazanımların dersin tanımına uygun olduğu görüşündedirler. Bu bağlamda hazırlanan program öğrenci başarısına olumlu etkide bulunabileceği söylenebilir.

-Öğretim elemanları ders programı içerisindeki dersler, etkinlikler, projelerin lisans seviyesine uygun olduğunu, hazırlanan etkinliklerin zorluk derecesinin öğrenci seviyesine uygun olduğunu, konu anlatımlarının anlaşılır biçimde olduğunu, konu anlatımlarında bütünlük olduğunu, önerilen yardımcı kaynakların yeterli olduğunu ve

hazırlanan programın görsellerinin yeterli düzeyde olduğu ifade etmişlerdir. Bu sonuçlara bakarak; ders programı derse verilen önem için uygun yeterlilikte, dersin hedef kazanımlarına uygun, değerlendirme sistemi ölçme değerlendirmeye uygun, dersin geneli güncel sanatı takip ederek bu sorunlara ilişkin tasarımlar üretebilme becerisi kazandırabilir nitelikte ve ders için kullanılan materyaller dersin içeriği ile örtüşmekte olduğu sonucuna varabiliriz.

Yazı Dersi için hazırlanan Etkileşimli eğitim CD'si için ;

-Eğitim CD'sinin hazırlık aşamasında ekran/ara yüz tasarımında kullanılan arka plan, görsel öğeler, yerleştirme ve tipografinin kullanımını araştırmaya katılan öğretim elemanı çoğunlukla uygun buldukları ve eğitim CD'sinin ana sayfasına ilişkin olarak renk düzeninin kendi içinde uyumlu ve tutarlı olduğunu, kullanılan öğelerin doğru yerleştirildiğini ve hareketli görüntülerin tamamen yeterli buldukları görülmüştür.

-Yazı dersi konulu interaktif eğitim CD'sinde ara yüz (ana sayfa) tasarımını, buton tasarımını, görsellerin yerleşimini, renk seçimini, intro tasarımını, tipografi ile uygunluğunu başarılı bulmuşlardır. Sonuçlara baktığımızda yazı dersi konulu interaktif eğitim CD'sinde içeriğin bütünlüğü hakkında öğretim elemanları; aşamalık, konu kavrama sorularının öğrenciyi değerlendirmesinde, içerikteki bilgilerin, doğruluğu ve geçerliliği, son olarak içerikteki imla kurallarına uyum konusunda CD'yi başarılı bulmuşlardır. yazı dersi konulu interaktif eğitim CD'sinde tipografi unsurlardan font seçimini, fontun renginin genel tasarımla uyumunu, punto ölçüsünü, metnin okunurluğunu, metin içerisindeki satı arası boşlukları ve satır uzunluğunu uygun bulmuşlardır.

-Yazı dersini, hazırlanan etkileşimli CD ile öğrenen öğrenciler dönem sonunda kendi öznel font tasarımını oluşturma becerisi kazanabilecek, sanat ve tasarımın farklı alanlarında disiplinler arası çalışma yapabilecektir. Öğretim elemanlarının görüşüne göre hazırlanan etkileşimli CD yazı dersinin başarısını arttırmak için yeterlidir.

Bu sonuca göre öğretim elemanları hazırlanan eğitim programı ve interaktif CD ile ilgili görüşleri şu şekildedir; etkileşimli CD eğitim açısından yazı dersine fayda sağlamaktadır, hedef kazanımlara uygundur, öğrenci düzeyine uygundur, Oldukça başarılıdır, Disiplinler arası çalışma imkânı ve çok yönlü düşünme sağlamaktadır. Yazı dersi içeriğinde font tasarımı çalışmasının arttırılması gerekliliği üzerinde durmuşlardır. Yazı dersinin içeriği ile ilgili olarak eski ve yeni yöntemlerin bir arada kullanılması, güncel sanat konularından ve teknolojiden faydalanılması görüşünü ifade etmişlerdir.

ÖNERİLER

-Teknolojik gelişmeler doğrultusunda dersin içeriğinin çağın gerekliliğine uygun olması için hazırlanan model önerilerinin dikkate alınarak uygulanması dersin başarısını artırmakta etkili olacağı düşünülmektedir.

-Üniversitelerde yazı dersinin, ders saati ve dönem sayısının arttırılması ve ders içeriklerinin aşamalı olarak dönemlere, içerikleri genişletilerek devam dersleri konulması önerilir.

-Resim eğitimi bölümü öğrencileri dışında yazı dersine merak duyan öğrenciler bu eğitim CD'sinden yararlanmaları sağlanmalıdır.

-Hazırlanan CD farklı bölümlerden yazı dersine ilgi duyan öğrencilerin ulaşabileceği ağlara yüklenerek öğrenciler için uzaktan eğitim olanağı sağlanabilir.

-Araştırmacılar için; benzer bir çalışma deneysel olarak yapılandırılmalı öğrenci başarısı ve tutumları üzerindeki etkisi incelenmesi önerilir.

KAYNAKÇA

Alp Özlem K.*Orta Asya'dan Anadolu'ya Kültürel Sembollere G*iriş. (1.Basım). İstanbul: Eflatun Yayınevi.2009

Artut Kazım ve Demir H.*Güzel Yazı Teknikleri ve Öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.2009

Becer, Emre. *İletişim ve Grafik Tasarım*. (5.Baskı). Ankara: Dost Kitapevi.2011

Blanck, Horst. *Das Buch in der Antike (Antik Çağda Kitap)* Çeviren:Zehra Aksu Yılmazer.(1.Basım). Ankara: Dost Kitapevi.2000

Carter Rob Day Ben, Meggs Phillip. *Typographic Design:Form and Communication.* New Jersey: John Wiley&Sons,İnc., Hoboken. 2007

Georges, Jean . *Yazı İnsanlığın Belleği.* (6.Baskı) İstanbul: YKY.2010

Güneş, Şenol . *Sokak Sanatı*. İstanbul: Artes Yayınları Sanat Kitapları.2008

Leaman, Oliver. *İslam Estetiğine Giriş.* Küre Yayınları (Çeviren: Nuh, Yılmaz.) İstanbul Küre Yayınları.2010

Öztürk, Şeyda . *Freud ve Çağdaş Sanat*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.2007

Samara, Timothy. *Type Style Finder*. (The Busy Designer's Guide to Choosing Type). United Stated of America Rockport Publishers Massachusettss.2006

Sarıkavak, Namık Kemal . *Çağdaş Tipografinin Temelleri*. (2.Basım). Ankara: Seçkin Yayıncılık.2009

Uçar, Tevfik . *Görsel İletişim ve Grafik Tasarım*. (4.Baskı) İstanbul: İnkılap Yayınevi.2004

Wigan Mark. *The Visual Dictionary of İllustration. (Görsel İllustrasyon sözlüğü)* (Çev.Mehmet Emin Uslu). (1.Basım) İstanbul: Ömür Yayıncılık.2012

Wilkinson, Kathriyn. *Signs*. (2.Baskı). İstanbul: Symbols Alfa.2011